

СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПРИМУСОВОГО ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ І РІШЕНЬ ІНШИХ ОРГАНІВ ЯК ВИД АДМІНІСТРАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

THE ESSENCE AND FEATURES OF ENFORCEMENT OF COURT DECISIONS AND DECISIONS OF OTHER BODIES AS A TYPE OF ADMINISTRATIVE ACTIVITY

Плохута Є.П., здобувач

Науково-дослідного інституту публічного права

Статтю присвячено дослідженню правової природи адміністративної діяльності та визначенню місця інституту примусового виконання судових рішень і рішень інших органів України в її структурі. Ґрунтуючись на теоретичних доробках вчених-адміністративістів та аналізуючи доктринальні положення щодо тлумачення таких понять, зокрема, як: «адміністративна діяльність», «державний примус», «примусове виконання рішень», у статті запропоновано авторське визначення дефініції «примусове виконання судових рішень і рішень інших органів».

Проаналізовано положення Закону України «Про виконавче провадження» та підкреслено, що інститут примусового виконання судових рішень і рішень інших органів в Україні важливий та необхідний для реалізації функцій держави для відновлення та захисту порушених прав та інтересів, відшкодування завданих збитків та неухильного дотримання та виконання судового рішення та рішення інших юрисдикційних органів. Доведено, що інститут примусового виконання судових рішень і рішень інших органів в Україні є одним із видів адміністративно-процесуального провадження, його органи та уповноважені особи виконують організаційно-управлінські функції та уповноважені застосовувати заходи адміністративно-правового впливу - державного примусу, а тому цей інститут має адміністративно-правову природу.

Обґрунтовано, що примусове виконання судових рішень і рішень інших органів є окремим видом адміністративної діяльності, зважаючи на адміністративно-правову природу цього правового інституту. Розкрито сутність примусового виконання судових рішень і рішень інших органів як одного із видів адміністративної діяльності. Наведено основні ознаки примусового виконання судових рішень і рішень інших органів в Україні як виду адміністративної діяльності, які дозволяють індивідуалізувати цей правовий інститут.

Ключові слова: адміністрація, адміністративна діяльність, державний примус, примусове виконання, судове провадження, судове рішення, управлінська діяльність.

The article is devoted to researching the legal nature of administrative activity and determining the place of the institution of enforcement of court decisions and decisions of other bodies of Ukraine in its structure. Based on the theoretical developments of administrative scientists and analyzing doctrinal provisions regarding the interpretation of such concepts, in particular, such as: "administrative activity", "state coercion", "enforcement of decisions", the article offers the author's definition of the definition "enforcement of court decisions and decisions of others bodies".

The provisions of the Law of Ukraine "On Executive Proceedings" were analyzed and it was emphasized that the institution of enforcement of court decisions and decisions of other bodies in Ukraine is important and necessary for the implementation of state functions for the restoration and protection of violated rights and interests, compensation for damages and strict compliance and execution of court decisions and decisions of other jurisdictional bodies. It has been proven that the institution of enforcement of court decisions and decisions of other bodies in Ukraine is one of the types of administrative and procedural proceedings, its bodies and authorized persons perform organizational and management functions and are authorized to apply measures of administrative and legal influence - state coercion, and therefore this institution has administrative and legal nature.

It is substantiated that the enforcement of court decisions and decisions of other bodies is a separate type of administrative activity, taking into account the administrative and legal nature of this legal institution. The essence of enforcement of court decisions and decisions of other bodies as one of the types of administrative activity is revealed. The main features of enforced execution of court decisions and decisions of other bodies in Ukraine as a type of administrative activity, which allow individualizing this legal institution, are given.

Key words: administration, administrative activity, state compulsion, enforcement, court proceedings, court decision, management activity.

Постановка проблеми. За умов сучасного державотворення України, спрямованого на європейську інтеграцію, утвердження верховенства права, побудову правової держави, гарантування прав та свобод людини і громадянина, - проблема примусового виконання судових рішень і рішень інших органів набуває все більшої актуальності. Обов'язковість виконання судових рішень і рішень інших органів - є показником ефективності державних механізмів, які забезпечують неухильний захист та відновлення прав та інтересів людини і громадянина у державі. Реалізація судових рішень і рішень інших органів відбувається безпосередньо у процедурі їх примусового виконання, яка забезпечується, зокрема, механізмом державного управління (адміністративної діяльності). Для того, щоб чіткіше зрозуміти специфіку примусового виконання судових рішень і рішень інших органів, як виду адміністративної діяльності, необхідно з'ясувати та розкрити сутність та особливості цієї правової категорії.

Аналіз публікацій, у яких започатковано аналіз окресленої проблеми. У правовій науці окремі питання примусового виконання судових рішень та рішень інших органів в Україні досліджували такі вчені, як: А.М. Авторгов, О.М. Бандурка, С.М. Брайченко, О.Б. Верба-Сидор, В.В. Комаров, С.О. Кравцов, К.О. Лагода, І.В. Лимарь, Д.М. Притика, І.Г. Француз, К.А. Флейшиць, Д.О. Чепка-

ленко та багато інших. Наукові доробки зазначених учених мають важливе значення для дослідження сутності та виокремлення характерних особливостей примусового виконання судових рішень та рішень інших органів в Україні, утім, сутність та особливості примусового виконання судових рішень і рішень інших органів в Україні залишаються малодослідженими в адміністративно-правовій галузі. Наявні наукові джерела або висвітлюють лише окремі аспекти або містять загальні положення щодо дослідження цього правової інституції.

Тому **метою цієї статті є:** визначення поняття та розкриття сутності й особливостей примусового виконання судових рішень і рішень інших органів в Україні.

Виклад основного матеріалу. Примусове виконання судових рішень і рішень інших органів переважно провадиться на основі норм адміністративного права, основні засади діяльності таких органів також знаходять відображення у положеннях адміністративно-правової галузі. Зазвичай, вчені-адміністративісти пов'язують адміністративну діяльність органів публічної влади із її нормативним закріпленням за допомогою норм адміністративного права [1, с. 63-68], або ж з використанням адміністративно-правових засобів, за допомогою яких здійснюється така діяльність [2, с. 5]. Примусове виконання судових рішень і рішень інших органів (посадових осіб) поклада-

ється на органи державної виконавчої служби та у визначених законодавством випадках - на приватних виконавців (ст. 1) [3], які реалізують завдання і функції держави у сфері виконавчого провадження та використовують різні за характером, способом і методом засоби, зокрема, і адміністративно-правові, на суспільні відносини у сфері виконавчого провадження, з метою відновлення прав та інтересів фізичних та юридичних осіб. Саме практична реалізація адміністративно-правових засобів органами та особами, на яких покладається примусове виконання судових рішень і рішень інших органів України дозволяє дійти висновку, що їх діяльність є адміністративною.

Для виокремлення особливостей та дослідження сутності примусового виконання судових рішень і рішень інших органів як виду адміністративної діяльності, передусім, доцільно дослідити дефініцію поняття «адміністративна діяльність». У тлумачній словниковій літературі термін «адміністрація» (від лат. *administratio* – управління) – інституція, яка здійснює адміністративні функції в різних сферах суспільного життя [4, с. 75].

У свою чергу, розглядаючи проблему адміністративної діяльності органів внутрішніх справ, Д.В. Голобородько зазначає, що адміністративна діяльність являє собою державне управління у вузькому значенні, тобто діяльність органів виконавчої влади, виконавчо-розпорядчих органів держави щодо здійснення виконавчої влади на різних її рівнях [5, с. 48]. Тож, учений розглядає адміністративну діяльність у вузькому сенсі та акцентує увагу на її державно-управлінському характері, фактично отожднює таку діяльність із державним управлінням.

Прихильником отожднення адміністративної діяльності з державним управлінням також є Д.В. Приймаченко, який вказує на те, що адміністративна діяльність є різновидом управлінської діяльності органів виконавчої влади, яка охоплює широке коло суспільних відносин, як усередині самої системи органів державної влади, так і поза її межами [6, с. 189]. З наведеного вбачається наступне: 1) адміністративна діяльність є одним із видів державно-владної управлінської діяльності; 2) адміністративна діяльність впливає на певні суспільні відносини, які складаються як у середині державно-владних структур, так і поза їх межами. Таке наукове тлумачення поняття «адміністративна діяльність» акцентує увагу на управлінському характері такої діяльності, що, на наш погляд, неповно відображає сутність цієї правової категорії, адже крім управлінських повноважень, органи влади під час реалізації адміністративної діяльності здійснюють інші повноваження, визначені законодавством, зокрема, правохоронне спрямування діяльності, відновлення та захист прав та інтересів фізичних та юридичних осіб тощо.

Поряд із цим В.Ф. Пузирний зазначає, що головним призначенням адміністративної діяльності як характеристики державного управління є внутрішньоуправлінське забезпечення виконання визначених державних завдань і стратегічних пріоритетів відповідного суб'єкта [10, с. 42]. Автор акцентує увагу на внутрішньо-організаційних процесах в органах публічної влади, які здійснюють адміністративну діяльність. Ми вважаємо, що адміністративна діяльність органів публічної влади є ширшою за державне управління, яке має свою чітко окреслену спрямованість, а тому цікаво розглянути інші точки зору вчених щодо визначення терміну «адміністративна діяльність».

Дослідники відмінних публічно-правових сфер розглядають адміністративну діяльність з іншої точки зору. С.Л. Кирич зазначає, що будучи різновидом управлінської діяльності, адміністративна діяльність спрямована на організацію різноманітних процесів і управління ними [8, с. 62]. Безперечно управлінська частина є основою адміністративної діяльності, саме вона визначає форми, методи та засоби впливу на суспільні відносини, які складаються у тій чи іншій сфері.

Враховуючи усі наведені вище доктринальні підходи, під адміністративною діяльністю пропонуємо розуміти державно-владну управлінську діяльність органів публічної влади щодо здійснення на підставі чинного законодавства, у межах компетенції, із застосуванням адміністративних форм, методів і засобів впливу на суспільні відносини, що складаються у тій або іншій сфері, з метою їх регулювання, захисту та відновлення.

В адміністративно-правовій науці існує точка зору, що примусове виконання судових рішень і рішень інших органів є одним із різновидів адміністративної діяльності. Перш ніж перейти безпосередньо до дослідження питання примусового виконання судових рішень і рішень інших органів як виду адміністративної діяльності, необхідно проаналізувати загальні теоретичні та правові засади примусового виконання рішень юрисдикційних та інших органів.

У загальному розумінні поняття «державний примус» можна тлумачити, як засіб впливу на поведінку суб'єктів, який має місце у будь-якому суспільстві. Основною метою застосування примусових заходів є стимулювання учасників суспільної поведінки. Державно-правовий примус завжди забезпечується дією норм права та права в цілому, як регулятора суспільних відносин [9]. Таким чином, державний примус здійснює правовий вплив на поведінку учасників суспільних відносин, з метою їх регулювання, впорядкування, стимулювання та контролю.

Інститут примусового виконання рішень суду і рішень інших органів важливий та необхідний для реалізації функцій держави щодо відновлення та захисту порушених прав та інтересів, відшкодування завданих збитків та неухильного дотримання та виконання судового рішення та рішення інших юрисдикційних органів. Тож, важливо проаналізувати положення законодавства та доктринальні підходи вчених щодо тлумачення поняття «примусове виконання судових рішень і рішень інших органів України». Так, у ст. 1 Закону України «Про виконавче провадження» [10] закріплено, що примусове виконання судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб) (далі - рішення) – це «...сукупність дій визначених у цьому Законі органів і осіб, що спрямовані на примусове виконання рішень і проводяться на підставах, у межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією України, цим Законом, іншими законами та нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до цього Закону, а також рішеннями, які відповідно до цього Закону підлягають примусовому виконанню» [10].

На думку А.І. Педана, примусовим виконанням судового рішення є кінцевий етап захисту прав фізичних, юридичних осіб та держави [11, с. 131]. В цілому, таке визначення вченого є правильним, втім, на нашу думку, така дефініція є загальною та не відображає сутності та основних ознак інституту примусового виконання судових рішень і рішень інших органів. Також І.Г. Француз у своєму дисертаційному дослідженні, як і попередній автор підкреслює, що примусове виконання судових рішень є «завершальною стадією судового провадження», втім, наводить більш ширшу дефініцію та пропонує тлумачити поняття «примусове виконання судового рішення», як важливу складову державного механізму судового захисту прав та свобод особи, змістом якої є сукупність дій, що вчиняються уповноваженими суб'єктами на завершальній стадії судового провадження відповідно до норм чинного законодавства. Вчений підкреслює значення державного примусу при реалізації судового рішення та зазначає, що основною метою примусового виконання прийнятого судом рішення є практичне втілення його в життя, з можливістю застосування заходів державного примусу, з результатом чого поновлюються порушені, оспорені або невизнані права і свободи особи [12, с. 6]. Зазначені вчені присвятили свої наукові доробки аналізу виключно про-

блемі примусового виконання судових рішень, що, безперечно, важливо для нашого дисертаційного дослідження, втім, недостатньо.

Б.М. Гук зазначає, що «примусове виконання рішень» - це «... заснована на нормах матеріального та процесуального права юридична діяльність уповноважених органів та посадових осіб із реалізації рішень судів та інших юрисдикційних органів (посадових осіб) з використанням засобів державного примусу» [13, с. 103–104].

Примусове виконання судових рішень і рішень інших органів Є.М. Гришко визначає, як окрему державно-управлінську функцію, яка полягає в реалізації державно-управлінських завдань, що виходять із суспільних відносин, пов'язаних із примусово-виконавчою діяльністю з приводу захисту прав та інтересів майнового, особистого та немайнового характеру [14, с. 73]. Виконання рішень являє собою діяльність уповноваженого органу чи його посадової особи по реалізації юрисдикційних рішень, із використанням механізму правового регулювання у вигляді процесуального примусового впливу на зобов'язаних осіб. Сутність виконання полягає в певних процесуальних діях з використанням державного примусу, санкціонованого державою, у випадках ухилення винної особи від виконання власних зобов'язань. Виконання характеризується процесуальним порядком здійснення юридичної діяльності, який має забезпечити найбільшу ефективність здійснення певних юридично значущих дій [15, с. 236].

Отже, проаналізувавши усі доктринальні підходи до визначення поняття «примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» пропонуємо розуміти цю правову категорію, як врегульовану нормами права примусово-виконавчу діяльність уповноважених суб'єктів, спрямовану на реалізацію механізму судового захисту та відновлення майнових і немайнових прав та інтересів фізичних та юридичних осіб.

Аналіз чинного законодавства, що регламентує діяльність органів та осіб, уповноважених здійснювати примусове виконання судових рішень і рішень інших органів, свідчить, що діяльність таких суб'єктів за своєю сутністю є адміністративною. У контексті розгляду примусового виконання судових рішень і рішень інших органів як виду адміністративної діяльності, передусім необхідно з'ясувати, які аспекти діяльності органів та осіб, які примусово виконують рішення юрисдикційних органів у процедурі виконавчого провадження, мають адміністративну природу.

По-перше, безпосередньо процедура виконавчого провадження спрямована на примусове виконання рішень юрисдикційних органів та є одним із видів адміністративно-процесуального провадження. Отже, органам та особам, уповноваженим виконувати судові рішення і рішення інших органів, переважно доводиться використовувати заходи адміністративного впливу.

По-друге, органи та особи, уповноважені на примусове виконання судових рішень і рішень інших органів реалізують організаційно-управлінську функцію. Так, С.М. Саване пропонує розглядати як основну функцію органів, що здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів, зокрема, організаційно-управлінську функцію, яка спрямована на примусове виконання виконавчих документів та реалізацію на практиці нормативно-правових актів. До організаційно-управлінських функцій дослідник відносить наступні: сприяючу, стимулюючу, превентивну, відновлювальну та виховну, що полягають в організації повного, своєчасного та неупередженого примусового виконання рішень у порядку, встановленому законодавством, здійсненні керівництва всередині органів державної виконавчої служби, матеріально-технічному, нормативно-методичному забезпеченні цих органів, узагальненні практики застосування законодавства, веденні статистичної звітності роботи цих

органів [16], тобто виконуючи організаційно-управлінські функції органи та особи, що здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів вирішують питання, віднесені до їх компетенції.

По-третє, органи та особи, що здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів є суб'єктами державного управління, оскільки уповноважені застосовувати заходи адміністративного примусу. Адміністративний примус є невід'ємною складовою державно-правового примусу й має всі притаманні йому ознаки. Одночасно з тим, він має свої особливості, що визначають його окреме місце у системі державно-правового примусу. Так, Є.О. Чеголя розглядає адміністративний примус органів, що здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів України, як «... заходи, які здійснюються органами державної виконавчої служби із метою своєчасного й повного виконання рішення суду чи інших державних органів і органів місцевого самоврядування» [17, с. 82]. Із урахуванням зазначеного, вбачається, що застосовуючи нормативно-врегульовані заходи впливу, з метою примусового виконання рішень юрисдикційних органів, такі суб'єкти використовують заходи адміністративного впливу, тобто здійснюють адміністративну діяльність.

По-четверте, регламентація діяльності органів, що здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів має адміністративно-правову основу. Зокрема, Закон України «Про виконавче провадження» [10] передбачає обов'язок органів та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень виконувати рішення юрисдикційних органів у чітко регламентованій законом процесуальній процедурі.

Висновки. Завершуючи представлене наукове дослідження, можемо запропонувати узагальнений підхід стосовно сутності досліджуваної правової категорії. Так, сутність примусового виконання судових рішень і рішень інших органів в Україні полягає у тому, що цей вид адміністративної діяльності являє собою врегульоване адміністративно-правовими нормами специфічне державно-владне функціонування органів та осіб, які за допомогою використання організаційно-управлінської функції, уповноважені застосовувати заходи адміністративно-правового впливу для забезпечення неухильного виконання зобов'язаними особами-боржниками рішень юрисдикційних органів в Україні.

Визначення поняття примусового виконання судових рішень і рішень інших органів в Україні як виду адміністративної діяльності вимагає з'ясування основних особливостей цього виду діяльності у процедурі виконавчого провадження, тобто таких рис, які індивідуалізують цей правовий інститут. На нашу думку, адміністративна діяльність, вчинювана органами та особами, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів характеризується такими ознаками, зокрема: 1) примусове виконання судових рішень і рішень інших органів – це особливий вид адміністративної діяльності щодо реалізації виконавчої влади, який відрізняється за своїм змістом, формами і методами; 2) примусове виконання судових рішень і рішень інших органів в Україні як вид адміністративної діяльності має державно-владний характер, тобто його здійснення забезпечується сукупністю державних засобів примусового характеру, зокрема, адміністративно-примусового. Органи та особи, уповноважені примусово виконувати рішення юрисдикційних органів здійснюють свої повноваження в офіційному порядку від імені держави, в межах повноважень і компетенції, визначених законодавством, із дотриманням процедури виконавчого провадження та застосовувати у передбачених законом випадках та формах заходи примусового характеру; 3) примусове виконання судових рішень і рішень інших органів в Україні як вид адміністра-

тивної діяльності у своїй основі має професійний характер, адже спеціалізований характер діяльності учасників виконавчого провадження обумовлює наявність професійних знань, вмінь та навичок, відповідної освіти та фаху, що складають основу компетенції; 4) примусове виконання судових рішень і рішень інших органів в Україні як вид адміністративної діяльності має виконавчо-розпорядчий характер. Основною метою такої діяльності у процедурі виконавчого провадження є повне і неупереджене виконання та реалізації рішень юрисдикційних органів відповідно до вимог чинного законодавства, тобто практичне втілення в життя нормативно-правових актів, що регулюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів. Для ефективного здійснення своїх повноважень органи та особи, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів наділені розпорядчими повноваженнями, які передбачають можливість підпорядкування певних суб'єктів. А отже, відносини, які складаються між учасниками виконавчого провадження є субординаційними, розпорядчими, тощо; 5) примусове виконання судових рішень і рішень інших органів в Україні як вид адміністративної діяльності передбачає право-

застосовну діяльність, яка полягає в організації та практичній реалізації нормативно-правових приписів у сфері виконавчого провадження, охороні й захисті таких правових норм від будь-яких посягань, застосуванні примусових заходів, забезпеченні виконання рішень юрисдикційних органів; 6) примусове виконання судових рішень і рішень інших органів як вид адміністративної відповідальності має процесуальну регламентацію, тобто виконавче провадження представляє собою систему процесуальних стадій (процедур), які послідовно змінюють одна одну, в межах яких реалізуються окремі завдання, що детально регламентовані чинним законодавством; 7) примусове виконання судових рішень і рішень інших органів як вид адміністративної діяльності підконтрольний та підпорядкований державним інституціям. Так, зокрема, Міністерство юстиції України здійснює контроль за законністю виконавчого провадження; 8) примусове виконання судових рішень і рішень інших органів в Україні здійснюється за допомогою передбачених законодавством засобів, способів і методів діяльності, що виражається у вчиненні певних дій правового характеру, що здійснюються в межах їх компетенції.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кучук А.М. Правоохоронна діяльність: питання теоретичного визначення. *Науковий вісник Юридичної академії МВС*. 2003. № 2. С. 63 – 68.
2. Адміністративна діяльність: Навчальний посібник / За заг. ред. доцента О.І. Остапенка. Львів: ЛІВС, 2002. 252 с.
3. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України № 1403 - VIII від 02.06.2016. *Голос України* № 122 – 123 від 05.07.2016.
4. Юридична енциклопедія: В 6 т. / Редкол.: Ю.С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. К.: «Укр. енцикл.», 1998. Т. 1 : А Г. 672 с.
5. Голобородько Д.В. Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ щодо протидії нелегальній міграції : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07; Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. Дніпропетровськ, 2009. 221 с.
6. Приймаченко Д.В. Адміністративна діяльність митних органів у сфері реалізації митної політики держави : дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07; Національна академія державної податкової служби України. Ірпінь, 2007. 477 с.
7. Пузирич В.Ф. Адміністративна діяльність установ та органів виконання покарань : монографія. Київ : Видавничий дім «АртЕк», 2015. 378 с.
8. Кирий С.Л. Адміністративна діяльність як структурно-функціональний компонент державного управління. *Державне управління та місцеве самоврядування: збірник наукових праць*. Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2009. Вип. 1 (1). С. 59 - 67.
9. Горяйнов А.М. Класифікація правового примусу. Офіційний веб-сайт Шостого апеляційного адміністративного суду. URL: <https://6aas.gov.ua/ua/proekty/articles/g/124-klassifikatsiya-pravovo-ho-prymusu.html>.
10. Про виконавче провадження: Закон України № 1404-VIII від 02.06.2016. *Голос України* від 05.07.2016 № 122-123.
11. Педан А.І. Правова природа виконавчого провадження в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право*. 2016. Вип. 41. Т. 3. С. 130-134.
12. Француз І.Г. Теоретико-правові аспекти примусового виконання судових рішень в Україні: автореф. дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.01. Київ, 2018. 20 с.
13. Гук Б. М. Проблеми дефініції поняття виконавчого провадження. *Університетські наукові записи*. № 1 (29). С. 101–106.
14. Гришко Є.М. Державне управління у сфері примусового виконання рішень судів та інших органів в Україні: дис. ...канд. юрид. наук: 25.00.01. Київ: Національна академія державного управління при Президентові України. 224 с.
15. Адміністративне право: Підручник / за заг. ред. С.В. Ківалова. Одеса: Юридична література, 2003. 896 с.
16. Саване С.М. Організаційно-управлінський аспект діяльності державної виконавчої служби. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2011. №2(9). URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Dums/2011_2/11ssmdvs.pdf.
17. Чеголя Є.О. Примусові заходи органів державної виконавчої служби у межах виконавчого провадження. *Південноукраїнський правничий часопис: Науковий журнал Одеського державного університету внутрішніх справ*. 2010. № 3. С. 81 – 83.